

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

3. Затока Т.В. Розкриття інформації про способи забезпечення виконання зобов'язань у звітності: напрями удосконалення / Т.В. Затока // ВІСНИК ЖДТУ – 2015. – № 2(20). – С. 212-220.

УДК 330.675

Діордіца О.В., студент
Київський національний університет
технологій та дизайну

АКТУАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Основні засоби, мають одну з найголовніших ролей в виробничій діяльності кожного підприємства, адже вони постійно необхідні для виготовлення продукції на підприємстві, вони є головним елементом у виготовленні продукції, і що раз частинами вони переносять свою вартість на продукт, який створює підприємство, самі не змінюючи свою речовинно-натуральну форму.

Дивлячись на це, є необхідним постійний контроль та нагляд за ефективним та більш результативним використанням в діяльності всього підприємства. Що до основних засобів, ми розуміємо, що з ними постійно відбувається якийсь рух й різні операції: то надходження, то ремонт, то вибуття, то зношення й амортизаційні нарахування, здавання їх в оренду. Саме всі ці операції здійснюються й відображаються в бухгалтерському обліку за певними алгоритмами та певними методиками які пропонує українське законодавство. Базисною оцінкою основних засобів (первісною вартістю) найчастіше заведено вважати фактичну собівартість основного засобу, яка в першу чергу залежить від джерела надходження, та є вартістю в повному,

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

новому, незношеному стані. Ще окрім такої оцінки, в країнах з ринковими економіками використовують такі методи оцінки для основних засобів, як:

- ліквідаційна вартість – можна вважати, що це суми які планує отримати підприємство за продаж лому чи зношеного основного засобу, за мінусом тих витрат які підприємство витратить для продажу свого активу;

- відновна вартість, ще називають справедливою та реальною вартістю – це первісна вартість основного засобу, до якої враховують переоцінки цих основних засобів в період всього терміну експлуатації, на дату оцінки цих засобів;

- балансова вартість – це фактична собівартість основних засобів підприємства, за якою вони відображені в балансі, і вона є тотожною первісній вартості засобу;

- амортизаційна вартість – це вартість яка визначається за формулою в якій первісна вартість засобу зменшується на суму ліквідаційних відрахувань, найбільші суми амортизаційних відрахувань, припадають на першу роки корисного використання засобу;

- правдива вартість – це коли неупереджено оцінюють активи підприємства, що до відношення ціни акції до доходу;

При придбанні об'єкта підприємством, амортизацію за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку нараховують з дати, коли об'єкт був введений в експлуатацію і лише на деяких окремих об'єктах, цією датою є – дата придбання об'єкта. В тих випадках, коли підприємство здійснює продаж обороту, нарахування амортизації припиняється з дати його реалізації. В цих випадках для правильного розрахунку амортизації за місяць береться 30 днів, а за рік лише 360 днів [1. с.67].

У балансі основні засоби частіше всього відображають за залишковою вартістю. Адже всі основні засоби, окрім землі, мають свій відповідний і обмежений термін використання. Після декількох років використання в виробництві, термін їхньої експлуатації закінчується і засоби виробництва

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

продукції можуть частково, або навіть повністю стати непридатними для подальшого їх використання. Вони можуть ставати непридатними для подальшого використання в результаті їх морального або в результаті фізичного зносу.

Фізичним зносом основних засобів є результат від їх використання в виробництві, їх експлуатації підприємством, а також дії всіх природних факторів, будь-то дощу, вітру, сонця, тощо.

Моральним зносом основних засобів вважається процес, за результатами якого активи перестають відповідати сучасним вимогам, внаслідок стрімкого технічного прогресу, та розвитку техніки й інших причин. Навіть будівлі можуть морально застаріти, не зважаючи на те, що фізично не встигли зноситися. Найбільше це стосується комп'ютерної та обчислювальної техніки. Загалом, бухгалтери не розділяють різниці між фізичним та моральним зносом, оскільки для бухгалтера основним критерієм є термін експлуатації основного засобу, і їх не цікавить можливий термін їх служби.

Для таких активів, дуже доцільно щорічно проводити переоцінку, враховуючи проблему з інфляцією в нашій країні. Позитивна, а також негативна різниця від результату переоцінки має надходити безпосередньо у фонд переоцінки активів, за винятком тих випадків, коли різниця негативна і перевищує залишки у фонді переоцінки. В таких випадках, це перевищення потрібно показати у звіті про фінансові результати. Такий алгоритм для цього одного типу правил, виглядає дещо дивним і непослідовним, але цей підхід являється дуже прагматичним, і стає дедалі популярним серед тих підприємств, які займаються нерухомістю або серед інвестиційних аналітиків.

При використанні основних засобів, підприємство постійно має якісь втрати, вони пов'язані з експлуатацією основних засобів. Це може бути ремонт, як поточний, так і капітальний. Поточний ремонт дозволяє підтримувати об'єкт в задовільно робочому стані. А капітальний ремонт вже впливає на суттєве покращення експлуатаційних характеристик об'єкта використання.

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Капітальні витрати, загалом які спрямовані на створення найкращих і найбільш сприятливих умов або можливостей експлуатації основних засобів в майбутньому і витрати на капітальний ремонт капіталізуються, і можуть впливати на збільшення балансової вартості. Поточні витрати, дають можливості покращення експлуатації лише на поточній період, витрати на поточні ремонти включають до собівартості продукції. Бухгалтерський облік витрат на поточний ремонт й поточне утримання основних засобів та машин, найвигідніше проводити трьома методами, в залежності від суми таких витрат:

- віднесення витрат прямо на затрати поточного періоду, в якому вони були здійснені;

- віднесення витрат протягом всього звітного року однаковими сумами згідно заздалегідь складеного кошторису, щоб рівномірно розподілити витрати на утримання та ремонті обладнання, створивши резерв. При такому розрахунку, щомісячно дебетується відповідний резервний рахунок з обліку собівартості розміром в 1/12 частина річної суми на ці роботи й кредитується рахунок цього резерву, фактичні витрати відносяться в дебет. По закінченню року, проводиться врегулювання за рахунком резерву пропорційно рахункам витрат;

- використання резервного рахунку протягом усього корисного строку експлуатації обладнання на підприємстві, різниця с попереднім способом полягає в тому, що щорічне врегулювання залишку на рахунку резерву не робиться, адже весь залишок переноситься з року в рік до кінця служби об'єкта.

Література

1. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах / М. Р. Лучко, І.Д. Бенько // Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка – 2004. – С. 204.

2. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] / Міжнародний документ від 01 січ. 2012. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_010.